

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

ELOFIZETESI ÁR:

Egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 kr, egyes szám 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamációk Ujházi Miksa könyvnyomdájába küldendők.

Felélés szerkesztő: **Dr. KHÁL ELEK.**
Társ-szerkesztő: **WILFINGER KÁROLY.**
Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 4 hasabes petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr, többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegű 30 kr.
Nyiltér petitsora 25 kr.

A kisiparosok mozgalma.

Muraszombat, 1898. aug. 12.

(T. A.) Hazai kisiparosaink, a szegedi kisiparosok kezdeményezésére, országos mozgalomra készülnek a fegyházipar ellen. Szeged után Kassa mozdult meg s azt követni fogják nemsokára a többi ipartestületek is.

Végre tehát kilátás van arra, hogy kisiparosaink öntudatra ébrednek és sikra kelnek legnagyobb versenytársuk: a fegyenczipar ellen, mely eddig ónsúlylyal nehezedett rájuk.

Hazai kisiparosaink helyzete a lehető legsiralmasabb. Eltekintve attól, hogy fejlődésüket a gyári ipar anélkül is fogjátja, ennél még egy sokalta veszedelmesebb áramlattal kell megküzdeniök. Maga az állam csinál nekik konkurencziát az országos fegyintézetekben tüzött iparágai által és működésével a szegényebb vidékeken határozottan okozója a proletarizmus terjedésének és szaporodásának.

A rabmunkával, az előállítási díj csekélysége s az anyag nagymérvű bevásárlása miatt, ők nem versenyezhetnek s a fogyasztó-közönség oda megy, hol szükségletét a legolcsóbban szerezheti be s így egyes iparágak fennállásukban veszélyez-

tette, folyvást hanyatlanak s közelednek a megsemmisülés felé.

Ily szomorú körülmények között örömmel köszöntjük ezen határozottan üdvös mozgalmat, mely végre felrázza tétlen tespedésből az illetékes köröket.

Természetesen a fegyenczipar beszüntetése csak fokozatosan következhetik be s eleve felmerül az a kérdés, mivel foglalkoztassa az állam a fegyintézeteket?

Erre is megfelelünk rögtön.

Használja fel az állam azt a nagy munkaerőt, melyet a fegyintézetek és kerületi börtönökben tartóztatott és elítélt foglyok munkaképessége képvisel, legcél-szerűbben úgy, hogy azáltal a mi kisiparunk a természetellenes konkurencziától megkímélve, az a munkaerő olyan elhagyott iparágak legyen megteremtőjévé, melyért hazánk milliókkal adozik a külföldnek.

Hazánk kiadása pamutszövetekért milliókra rug. Mi úgy véljük, hogy a fegyintézetekben levő végtelen olcsó munkaerőt a *pamutszövés* czéljaira lehetne felhasználni. Hazánk szükséglete itthon olcsón lenne előállítható és nem kellene annyi millió forinttal a külföldnek adoznunk s a pamutszövés meghonosítása nemcsak a fegyházakra, de egyes vidékekre is kiterjedvén, áldásává lenne az egész országnak.

A magas kormány, midőn a haza és polgárság jobblétéről van szó, nem hunyhát szemet ily életrevaló intézmény megvalósítása előtt. Ez eszmének keresztülvitele közös érdek, mely egyrésztől adóztató polgárait — értve alatta a kisiparos osztályt — a nyomortól megmentheti, sőt vagyonsorúsát mozdítja elő akkor, midőn a fegyenczeket a pamutszövés czéljaira használja fel s ez által a kisiparosokat menti meg a bukástól, visszaadván nekik kenyérkeresetüket.

A pamutszövészet, fegyenczek általi feldolgozása, korrekt, jól felfogott vezetés mellett, kell, hogy prosperáljon, mert a feldolgozott pamut 8—12 frt vám mellett, holott a nyers pamut vámentesen jön be és azonfelül a fegyencznél nem kell attól tartani, hogy ott hagyja a munkát és más gyárba szegődik. Azon keleti országok pedig, ahol ezen produktumok értékesítendőik lennének, Magyarország városaihoz 2—4 napi rövidebb uttal vannak mihozzánk, mint Ausztriához és oly nagy mennyiségét alig lennének képesek produkálni, a mily nagy fogyasztója van.

A pamutszövészetben Manchester játsza a világon az első szerepet, utána jön Frankon, Németország és Ausztria. A legnagyobb forgalmat az iparozsria terén elsősorban

A „Muraszombat és Vidéke” tárczája.

Megénekelném...

*Megénekelném szép szemedet,
Ajkad igitő mosolyát;
Dalba szőném selymes fűrted,
S a kis kacsót, mely vonn hozzád.*

*És dalolhatnék még sok másról,
Mi csemeg boldoggá teszzen,
Mi kijelöl tölti szívünket,
És üdvözít már idelelem.*

*De hallgatok. Mit bírtam eddig,
Maradjon továbbra is enyém,
A szent titok mely szerelmünköröl,
A legmagasztosabb föltölmény.*

Harmat Károly.

Számár a hintóban.

— Humoreszk —

Irtó: Reim Lajos.

A Pethőczy-familia állandóan künn tartózkodott nagykiterjedésű pusztáján. Az öreg Pethőczy akarta ezt így. Gazda volt a szó teljes értelmében s sohasem vezérelte más ideál, csak a természet,

a föld. De meg nem is érezte szükségét annak, hogy közel-bb huzódjék a társadalom centrumához. A pusztától szép akácfasor vezetett ki az országra s ezen másfél óra alatt kocsin el lehetett jutni Görönésére.

Pethőczyék csak ritkán rándultak be Görönésére, nagyon hozzászótkak ehhez a szép, csöndes, ősi fészekhez. De nem úgy a Pethőczyék babarucu Piroskája, ki nap-nap után kénytelen volt ezt a kis utazást végigszenvedni. Piroskát nevelő-intézetbe iratták s a Pethőczyék kecsisának ugyszólván egyéb feladata sem volt, mint azt az édes terhet reggel el- és délután hazaröpíteni.

Jóska, a libériás kocsis büszke is volt ám, hogy a családnak ezt a legnagyobb kincsét az ő korlátlan kezeire bízta.

Nem mult el nap, hogy az öreg Pethőczy ne itette volna:

— Aztán csak óvatosan hajts Jóska fiam. Ne feledd el, hogy read bizom legszebb büszkeségemet.

— Nem lesz baj, nagyságos uram, — mondogatta Jóska s mikor a hintóval lekanyarodott az országútra, megereszette az istrángot, párszor suhintott az ostarával s a két szénfekete csikó versenyt repült a szélel.

Persze Piroska ilyenkor mindig megjutal-

mazta, holmi elecent szivarok alakjában, melyek a Pethőczy székényéből kerültek ki.

Pethőczyéktől félórányi távolságra, közvetlen a görönesei országút mentén, huzódott el Nobel Armin borkereskedő nagykiterjedésű uradalma. A Nobel-familianak nagy hire volt az egész vármegyében. Pazar luxust üztek s minden módon szereplni kívántak az előkelőbb társadalmi körökben. Mikor az öreg Nobelt a dzsentri-kaszinó beválasztotta választmányi tagjai sorába, hirtelen felszólt a Nobel-család tekintélye. Az öreg Nobel elhatározta, hogy fiából, a 19 tavaszt élt Dolí gyerekből is dzsentrit nevel. Megtanította lovagolni, vinni, kártyázni, s mikor Dolí mind-ezeket elsajátította, egy csomó böles tanács kíséretében felavatta a fiatal dzsentrik sorába.

Nem tudni, hogy Dolí ezen böles tanácsoknak mennyire felelt meg, de az tény, hogy a Pethőczyék szép Piroskája iránt roppant kezdett érdeklődni. Nap-nap után megleste a portájuk előtt elrohogó hintót s nagyokat köszönt a hintóban ülő szöszke, szép babának.

Később jó borralalóval rábirta a Pethőczyék kocsisát, hogy kapujok előtt lépésben hajtson. Egy izben még azt is megkérdezte Jöskától, hogy a kisasszony érdeklődik-e némileg iránta?

Jóska az ő hamisítatlan őszinteségével nyomban megfelelt:

a szövögyárak foglalják el, mert roppant tér nyílik általa.

A pamutszövődékek Magyarországon leendő felállításából s annak a fegyenczek általi üzembe vételéből nemcsak az iparosoztatásnak, hanem az országra nagymérvű, mondhatnám, milliókra menő haszna lenne, mert a pamutszövézet erkölcsi támogatás mellett oly nagy lendületet venne, hogy nemcsak a fegyenczek, de a lakosság tekintélyes része is foglalkozást nyerhetne a felállítandó gyárakban.

Kisiparosainknak a fegyenczipar ellen megindult országos mozgalma alkalmával ezeket ajánljuk az intéző körök figyelmébe.

A V. M. K. E. nyári mulatsága.

Már hetek óta nagy volt az egész városban az érdeklődés derék közművelődési egyesületünknek a muraszombati sétaterén rendezendő nyári mulatsága iránt.

A program változatossága és a kedvező idő az egész vidéket becsalta. A siker messze felülmúlta a szép számmal megjelent közönség várakozását. Hogy ünnepeink méltó volt a hazafias közönségnek támogatási-a. mi sem igazolja jobban, mint a Szápary és Bathány grófi családok megjelenése, kik élvezettel hallgatták végig az előadásokat s hazafias ügyünket minden tekintetben támogatni szívesek voltak.

A mulatság program szerint a következőleg folyt le:

1. A kutyaversenyen futtattak: Pollák Pongrácz főszolgabíró, Béry István kir. alj. bír., Sinkovich Elek szolgabíró és Mártony László tanító.

Elsőnek érkezett be Pollák Pongrácz főszolgabíró kutyája, másodiknak pedig Béry Istváné Totalisateur: 10 : 20.

A II-ik akadályversenyen az eredmény ugyan az volt. Totalisateur: 10 : 20.

A nyílt színpadon a helybeli férfiak Csizsár János karmester szakzerü és művészi vezetése alatt a „Magyar zászló” című dalt énekelte nagy hatással.

A verseny-évs nagy érdeklődést keltett a közönség körében. Négy inas bőségtárgyaink indult a hatalmas lekáros lepénynek, melynek közepén volt az 1 frt jutalmú kitéve. A versenyzők között 2. sz. Nemcsics István szabó-tanuló nyerte el a jutalmát.

Ezt követte „Goldstein Számi” felvonulása Kranner Lipót személyében, aki friss humorával folyton derültségben tartotta a publikumot

s előadását zajosan megtapsolták. Nagy tetszést aratott a közkívánatra bemutatott különféle tánczaival is

Dr. Czipott Zoltán sikeresen adta elő szemléltető képeken a legegyszerűbb énektanítást. Kezde a muraszombati indóházon és végezte a vírtüli és annak legnagyobb és leghuzgóbb fogyasztóján. Záradékol énekelte a dalárda az „Étlap” című dalt.

Nagy volt az érdeklődés és a nézőközönség mindvégig kitünően mulatott az előadott számokon. Ennek befejeztével megindult az élet az egész mulató téren.

Emitt bájos leány-sereg tombola-jegyet kínált a közönségnek, amott pezsi felhívás leánykák vírágot és gyümölcsöt árusítottak. Nem egy szép leánytól magas áron váltották meg a tombola-jegyeket és vírágot, így többek közt gr. Bathány Zsigmond 10—10 frttal váltott egy tombola-jegyet és egy kis vírágcsokorért 3—4 frtot adott. Ily áldozatok hazafiakkal szemben minden fáradozott az elárusító hölgyközönség.

A hidegkényhában dr. Czipott Zoltánné vezetése alatt dr. Khál Eleké, Sch. Fehér Ilona, Felér Mariska és Leitner Lukrécia ürhölgyek buzgólkodtak. Mellette a dohány-árusban Takács Irma és Wittinger Eiszike ürhölgyek árusítottak.

Sinkovich Elek szolgabíró által rendezett halászat is kitünően sikerült. Az e célra felállított halászi sátorban sütötték a nyáron sült halakat mit a közönség jó étvágyalal fogyasztott el.

A kávéházban igen élénk volt az élet. A sek forró kávé, tea és pezsgő igen felhangolta a kedélyeket úgy, hogy sem limonádé, sem málnaszörp nem volt képes lehűteni, csak a drága pénzen váltott csókok csillapították le a szomjuhozókat. A kávéházban közreműködtek: Szabó Kálmáné, Takács R. Istvánné, Árvai Henrikné és Payer Lenke ürhölgyek.

A szépen kivilágított tánczterén késő reggelig a legnagyobb rend uralkodott és a mulató-közönség teljes meglégedéssel tért haza.

A kedélyes nyári mulatság elegancia és fesztelenség dolgában az eddigi hasonemű ünnepeket messze felülmúlta és a „Vendvidéki Magyar Közűvelődési Egyesület,” a mi szeretett V. M. K. E. nk népszerűségét nagyban növelte. Messze vidékről felkeresték ez alkalommal a magyarosítás lelkes bajnokai városunkat s megalapították a V. M. K. E. nyári mulatságának híret örök időkre. Ez a tény magában véve is örvendtes, de nem kevésre becsülendő az is, hogy egyetlen pénziára mintegy 350 frttal gyarapodott, mint a mulatság tiszta jövedelmével.

állapotba hozta. Ily szívesség után, gondolta magában, neki már némi jogai is lehetnek Piroksa irányában. Ezek a jörek pedig abban nyilvánultak, hogy most már lóháton leselkedett az országuton s mikor Piroksa arra kocsizott, több szakasztól rózsákat dobáltatott be a hintó ablakán.

Piroksa egy ideig csak türte Dolinak ezt a különös sportját, de végre is kifogyott a türelméből s elpanaszolta otthon kényelmetlen helyzetét.

Pethőczyék nem akartak Nobelékkel feszült viszonyba kerülni, családi tanácskozálat kezdtek Dolli megrendszabályozására, de eredményre nem jutottak.

Jóska, midőn hírlét vette, hogy a családi tanácskozás nem bírt radikális eszközt találni Dolli kiábrándítására, elhatározta, hogy ezt ő maga a család tudtán s akaratán kívül hajítja végre.

A rákövetkező napok egyikén Piroksa hírlét vette, hogy Dolli nagy meglepetésre készül az ő szemére.

Hogy ezt a meglepetést kikerülje, aznap otthon maradt.

Ez éppen amikor jött Jósának. Nagy titok-

Hoogy nyerhetünk jó szénát.

Állattenyésztésünk prosperálása s a takarmány-temelés a legszorosabb összefüggésben áll. Minél jobb és minél több takarmányt produkálunk, annál inkább vagyunk képesek az okserű takarmányokhoz követelményeinek eleget tenni, annál inkább biztosíthatjuk állataink egészségét, erőteljes fejlődését s ezzel tenyésztésünk sikerét. A takarmányozás okserű kivételéhez egyik, ugyszólván, legnékülözhetlenebb anyagunk: a jó réti széna. A jó réti széna képezi alapját a szántóföldi termékégy sikerülésének is, mert ha jó a széna, állatállományunk is jól táplálkozik, ha jól táplálkozik, jó trágyát ad, ez pedig a szántóföldnek válik hasznára.

Az a kérdés tehát, hogy miként lehet jó szénát előállítani. E kérdésre a legtöbb gazda azt a választ adná, hogy mesterséges uton nagyon kevés befolyást gyakorolhatunk erre, mert a széna jó sága legfőképp a természetűtől, különösen az időjárástól függ. Pedig a dolog nem így áll. Igaz ugyan, hogy az időjárás s a természet tényezői egyáltalán nagyban befolyásolják a széna minőségét, de ezenkívül külső körülmények is játszanak közre és pedig nem jelentéktelenül. Ilyen körülmény első sorban az, hogy minő növényeket választunk ki a fűkeverék összeállításához. E tekintetben a legtöbb nehézség szokott felmerülni. Ha valaki egy új rétet alakít, a legtöbb esetben magkereskedőből fordul tanácsért aziránt, hogy minő növények magvait vásárolja meg. A magkereskedő szolgálat is tanácsal, de abban nincs köszönet, mert ő ép oly kevésbé mondhat jó tanácsot erre nézve, mint az, akinek oly irányban csak halvány fogalmai vannak. A rétet alakításánál felhasználandó fűkeveréket magának a gazdának kell összeállítani, s szolgáljon neki e tekintetben útmutatást ama vadon is előforduló jó minőségű pázsit-féle és leveles növények tömege, melyet az alakítandó rétetterület közelében talál. Ha ezen növények magvait hozatta meg, úgy megvetette alapját annak, hogy rétéjéről jó takarmányt nyerhessen.

De ezzel még nem tett eleget. Igen fontos tényező a talaj előkészítése is, értvén ezalatt részint a különböző talajművelő eszközök helyes alkalmazását, részint a különböző trágyaszerek használatát. Az eszközöket illetőleg nagy szerep jut az ekének, boronának és hengernek; ezek együttes alkalmazásával készítheti el a talajt úgy, hogy abban a fiatal növényesemétek megtalálhassák mindama tényezőket, melyek fejlődésükhöz szükségesek. Földolog a talaj megmunkálásánál az ősi mély szántás, s a tavaszi — vetés előtti — porhanyítás. A trágyázás mikénti keresztülvitele a tápanyag készletétől függ. E helyen csak annyit jegyezzünk meg, hogy az istállótrágya mellett a műtrágyák alkalmazására is ki kell terjesztenünk figyelmünket, mint a mely anyagok hivatva vannak az istállótrágya hiányait

ban befogott s a Pethőczyék szürke vízhorod szamarát nagy nehezen besegítette a hintóba. Elkészülve ezzel, a nagyfüli pasasér roppant ámulatára neki vágott a göröncsei országutnak.

Dolli már ott ögyelgett az országuton hatalmas rózsabokrétával a kezében.

Elhatározta, hogy ma személyesen nyújtja be a csokrot Piroksának.

Megpillantva a hintót, messziről elkezdett Jósának intgetni s tényleg közvetlen előtte meg is állította a csikókat Jóska.

Dolli dobogó szívvel szókott a hintó ablakához s már egyik kezével be is nyult a bokréttával, mikor a hintóban levő pasasér e nem várt meglepetésre kidugja fejét s hosszú füleit előre szegve, belezng Dolli fiúba:

1—i—há—á!

A hintó már rég eltűnt a látóhatárról, de Dolli még mindig ott reszkedett azon a helyen, göröncsen szorongatva kezében a meglepetésül szánt bokréttát.

Másnap Piroksa már akadály nélkül ért be Göröncsérre. Dolli pedig nemokára elutazott, hír szerint Londonba, Párisba világtápasztalokat szerezni.

pótolni. A káli- és foszorsav tartalmu trágyáknak réti növényeknél kiváló jelentősége van. Vízvezető barázdák készítése, vakanturások elvégzése, mélyedések kitöltése, mind oly tényezők, melyek a rét jókban tartásához elkerülhetetlenül szükségesek. A rét alakítását követő esztendőben, mielőtt a többi kulturnövények tenyészete megindult, alkalmazzuk a fogsboronát, vagy a külön e célra konstruált réthoront. Ezen eszközökkel előmozdítjuk a levegő cirkulációját, a gyomok elpusztítását s különösen kissé vízenyesebb területeket a fejlődést annyira gátló mohok eltávolítását, továbbá a réti növényzet gyökértörzseinek megsértését, miáltal azok újabb, erőteljesebb fejlődésre serkentetnek.

Ha ezen munkálatokat évről-évre folytatjuk, s e mellett a tápanyag visszapótlásáról műtrágyák alakjában időnként gondoskodunk, s végül a letakarításnál mindenki által ismert szabályokhoz alkalmazkodunk, úgy bizonyára meg leszünk elégedve szénánk minőségével és jóságával.

H i r e k.

— **Köszönet.** A V. M. K. E. f. év aug. 7-én tartott nyári mulatság sikerét elősegítették adományaikkal vagy felülzetéseikkel: Szápary Pál gróf, Szechenyi Tivadar gróf és öv. gróf Szápary Gézány 10—10 frtot; — gróf Bathányi Zsigmond (Csendlak) 8 frt 80 krt; — dr. Khál Elek 5 frtot; — Vogler József (Petáncz) 4 frt 50 krt; — dr. Czipott Zoltán 4 frtot; — Böcs Béla 3 frtot; — Dobrai J. 2 frt 50 krt; — Neumann Samu, Berke Gy., Kiss Elemér, Vajecz J. és Oláh Illés 2—2 frtot; — Árvai Henrik, Hartner Lujza, Fehér Samu, Kovács István és dr. Geiger Vilmos 1:50—1:50 frtot; — Ratkhol Tivadar, Hoffmann Manó és Grasanovics Kálmán 1:40—1:40 f.tot; — Öv. Pinter Miklósné, Schleich Ignác, Meixner Mátyás, Sinkovich Kálmán, Sinkovich Elek, Kolossa József, Czipott József, Neumann Adolf, Béry István, Fürst Ödön, Takács R. István, Csapli Irén, (Mezővár), dr. Wapensteyn Henrik (F.-Lendva), dr. Szilárd Lipót (Fiz-Lendva), Kohn Miksa (Vidoriak), Lejko Ferenc, Faschinger Győző, Béry Istvánné, Agusztich Pongráczné, Most Rudolfiné, Payer nővérek, Hunyady Sándor, S. L., Rácz János, Gumilár Mihályné, Fehér nővérek, Gáspár Ferenc és Kúhár Jánosné 1—1 frtot; — Vitz Márton és Saruga Frigyes (F.-Lendva), Agusztich Pongrácz és Horváth Károly (Fiz-Lendva) 80—80 krt; — Raffel János (Szarvaslak), Obál Mihály (Vas-Hidegkut) és Siftár Károly (Bodóhely) 70—70 krt; — Most Lajos, Wilfinger Károly, Vogler Károly (Hidegkut), Moreczky Simon, Kolossa István, Leitner Istványa, Fliszár János, Rózsa Elv, Sárkány Ádám, (Bathány), Kúhár János, Árvai B. fia cég, dr. Frank József, Árвай B., Tegyey János (F.-Lendva), Genur K. és Villmann József (Budapesti) Kocsvara István és Schömen János 50—50 krt; — dr. Lukács Gábor, Bodnár András, Novák Alajos, dr. Skrilcz M., Bozsányi N., (Fiz-Lendva), Fuisz Miklós, Árvai Adolf, Köhler János, Skrabán János (Mártonhely), Plaj N. (Regede), Schweinhammer János (Bathányfalva) Czveticsné, 40—40 krt; — Simon József, Gyegyinsky Gyula, Fliszár N., Malacsics József, Bittermann Tivadar és Ujházi Miksa 30—30 krt; — Pobjics József, Meixner Mátyás, Gumilár Mihály, Steiner N., Hirschl Adolf, Rácz Lajos és Bankó Viktor (Tölgyes) 20—20 krt; — Marics Jánosné 10 krt; Fliszár Józsefné és Péterka Ferencné sült húst adoztak. A tombola-tárgyakat ajándékozó névsorát jövő számunkban közöljük. — Az összes bevétel volt: 808 forint 22 krajczár és pedig befolyt: Belépti díjakból: 269 frt 05 krt, felülzetésekből: 48 frt 50 krt, látványosságok után: 25 frt 08 krt, kávéházból: 101 frt 30 krt, szivar elárúsításból: 24 frt 50 krt, halászból: 37 frt 44 krt, adakozás után: 90 frt, hidegkonyhából: 64 frt 53 krt, tombola után: 114 frt 64 krt és confettiből 33 frt 18 krt. — Az összes kiadás ketté 461 frt 77 krt s így maradt az egyesületnek tisztán 346 frt 45 krt. Fogadják itt újból legáltalános köszönetünket szives adakozásaiért, úgy a közreműködő hölgyek és urak fáradhatlan munkásságukért, mert csakis így érhetőek el ezen szép erkölcsi és anyagi sikert. Muraszombat, 1898. aug. 12. A rendezőség.

— **Orvos-helyettes.** Dr. Geiger Vilmos, a muraszombati járási betegsegélyező-pénztár orvosa feygyvergyakorlatra hivatván be, a betegsegélyező-pénztár orvosi teendőit dr. Czipott Zoltán járási orvosa bizta. Rendelő óra d. e. 11—12-ig.

— **Figyelmeztetés.** A muraszombati gazdasági fiókegylet ez uton is figyelmezteti tagjait, hogy a műtrágyafélék megérkeztek s bármikor átvehetők. A szuperfoszfát métermázsája pedig 4 frt 65 kr, az ammoniakszuperfoszfát métermázsája pedig 5 frt 30 kr a muraszombati raktárunkon. A gyümölcsfa-oltványokból már csak 1500 darab áll rendelkezésünkre, miért kérjük a lenni szándékozó gazdaközönséget, hogy szükségleteiket mielőbb jelentsék be az egyesületi irodájában. Végül kérjük a m. t. tagokat, hogy tagdíjait még augusztus hónap lefejtési sziveskedjenek.

A választmány.

— **Uj magyar hittérítő.** Úrge Ignác, a muraszombati járási misszionárius örökebe ismét magyar hittérítő lépett, a kukmeri születésű Wilfinger József Szt.-Lázár-rendi szerzetes, lapunk társzerkesztőjének öccse. A fiatal hittérítő, a kinek csak a mult hónapban volt a primiciája, augusztus 17-én kel utra Kinába.

— **Uj körörvos.** A tótkeresztúri körörvosai állásra a mult heten dr. Szilárd Lipót, vizlendvai járvány-orvost választották meg egyhangulag, ki állását már el is foglalta. Gratulálunk!

— **Figyelmeztetés.** A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” által f. hó 7-én tartott nyárimulatsága alkalmával rendezett tombolájának nyeresiményéből még 12 drb Takács R. István aleshöknel van letéhen, ahol a nyerő átveheti. Egy rész-gyertyatartó is van ott, a jelentkező tulajdonos bármikor átveheti.

— **Meghívó.** A muraszombati gazdasági fiókegylet választmánya f. évi augusztus hó 25-én d. u. 3 órakor ülést tart az egyesületi irodájában, melyre t. választmányi tag urak tisztelettel meghívattak. **Tárgyszorozat:** 1. Titkári jelentés a folyó ügyekről. 2. A „Muraszombati és Vidéke” tulajdonjogának ügye. 3. A tanulmányt megbeszélése. 4. A marhadíjazás alkalmával kisorsolandó tárgyak megállapítása. 5. Indítványok. A gyűlés után a választmány testületileg megtekintti a Vasklón levél amerikai szölvösségteket. Muraszombat, 1898. aug. 11. Takács R. István, titkár. *Grif Bathányi Zsigmond*, elnök.

— **Furfangos család.** A mult hó egyik napján beállított a körmendi gőzmalomba egy Tóth György nevű úri ember, ki sikeres ügynöki működéséi révén meglehetősen ismerettségnek örvend a szombathelyi törvényszék büntető tanácsa előtt. Társaságában volt még egy állítólag Király György nevű surányi lakos és egy szombathelyi pékmester. Összesen vagy 439 frt árú listet vásároltak, természetesen hitell en. Mivel pedig ma ugy szép szóra nem igen hitelez az ember, hát Király György ur előhuzott egy hiteles telekkönyvi kivonatot, mely szerint neki 12 holdnyi telehermentes ingatlana vagyon Surányban. De azt nem akarta, hogy ingatlanaira bekebelezés történjék, hajlandó volt azonban egy váltót girálni a listet ellenértékéül. A gőzmalom felült a hites telekkönyvi kivonatnak s tényleg ki is liferálta a listet, melyből Király György 4 zsákot, Tóth György pedig 1 zsákot eszközöl ki magának a csalásról sejtélemmel sem bíró pékmestertől. Most azonban a gőzmalomnak mégis szegyet ütött a fejébe az ügylet lefolyása, utána járt a dolgoknak, mikor aztán kiderült, hogy az állítólag Király György nevű surányi gazda egy vagyonatlan szent-királyi fuvaros, ki eddig még ismeretlen módon tett szert a tkvi kivonatra, s hogy nemcsak a gőzmalom, de a szegény pékmester is áldozatul esett a furfangos csalónak. Jellemző, hogy Tóth Györgynek és Király Györgynek a minapisi elválti ügyépekben teljesen hasonló családi kísérletük, melylyel azonban szépen felsültek.

— **Időjárásunk.** Időjárásunk az elmúlt héten igen változatos volt. A hét elején uralkodó forróságot áldást hozó eső váltotta föl, de nem mindenütt, mert Zoltánháza, Bodóhely és Ottóháza vidékén jég is volt. A mint értesültünk, különösen Vidorlakon nagy károkat okozott.

— **Hirdetmény.** A muraszombati gazdasági fiók-egyesület a vasmegyei gazdasági egyesülettel karöltve folyó 1898. évi augusztus hó 27-én Mártonhelyen díjazással egybekötött szarvasmarha-, sertés- és baromfi-kiállítást rendez. Kiállíthatók és díjat nyernek a simenthal és pingzui fajtahoz tartozó szarvasmarhák és pedig: tehének borjuval vagy anélkül, üszök és bikák. — Továbbá tisztavéri sertések és baromfiak, avagy sikerült keresztetések. A kiállított egyforma ivácékok közül előny adatik azoknak, a melyek az egyesülettől vásárolt bikától származnak. Bármely díj azonban csak az esetben fog kiadni, ha a díjazandó állat tulajdonosa mint tag az egyesületbe lép. Kitézett díjak: Nagyból tenyésztőktől bemutatott állatokra 1. díj díszoklevél, 2. díj elismerő oklevél. Kisebb tenyésztők részére: Tehenekért: 1. díj 20 kor. 2. díj 15 kor. 3. díj 10 kor. 4. díj 5 kor. Üszökekért: (1 évesek vagy idősebbek) 1. díj 20 kor. 2. díj 15 kor. 3. díj 10 kor. 4. díj 5 kor. Bikákért: (1 évesek vagy idősebbek) 1. díj 20 kor. 2. díj 15 kor. 3. díj 10 kor. 4. díj 5 kor. Sertésekért: 1. díj 15 kor. 2. díj 10 kor. 3. díj 5 kor. Tyukok, ludak s kacskákért: 1. díj 10 kor. 2. díj 5 kor. A díjak odaítélésére hivatott bíráló-bizottság d. e. 10 órakor kezdi meg működését, miér is felkérjük a kiállítókat, hogy a kiállítási szándékozott állapotokat a díjazás napján legkésőbb d. e. 9 órára a kiállítás terére elővezessék. A bírálat befejeztével az odaítélt díjakat „mindjárt” a helyszínen ki fogják osztani. Egyuttal tudtunk a m. t. gazdaközönséggel, hogy fiók-egyletünk tagjai között 2 fajmalacot és gazdasági gépet sorsol ki; a nyeresiményt a nyerő ott a helyszínen átveheti. Muraszombat, 1898. évi júl. hó 25-én Gr. Bathányi Zsigmond, a muraszombati gazdasági fiók-egylet elnöke. Takács R. István, a muraszombati gazdasági fiók-egylet titkára.

— **Falb időjósolata augusztusra.** Falb Rudolf tanár jóslata szerint augusztus hó első harmadában állítólagos normális időjárás mellett számos vihar várható, tizedikétől huszadikáig pedig eső lesz. A harmadik harmad első része eleinte hideg, később pedig feltűnően meleg lesz, ismételen gyakori viharokkal. Egészben véve e hónap tartós és bőséges lesz a csapadék. Augusztus hóra három kritikus nap esik. Még pedig két elsőrendű és egy másodrendű. Az egyik elsőrendű tulajdonképen f. hó 2-án lett volna, a másik pedig, mely 31-én köszönt be, legerősebb kritikus nap lesz az egész esztendőben. Azonkívül augusztus 27. és 28-án nagy viharok lesznek.

— **Megszökött.** Holczmann (Sintér) József fiát m. hó 30-án három alsó-lendvai csendőr kísérte a tótkeresztúri erdőn át. A fiú kezén ugyan bilincs volt, de ez nem akadályozta meg abban, hogy egy alkalmas pillanaton meg ne szökjék az őt kísérő csendőrször körei közül. A csendőrség most persze mindent elkövet, hogy a szökevénynt újra kézre kerítse, de eddig legalább eredménytelenül.

— **A kisiparosok és a feyházipar.** A szegedi kisiparosok kezdesére országos mozgalom indult meg a feyházipar ellen. A szegedi kisiparosok ugyanis a minap gyűlést tartottak, a melyen a feyházipar mielőbb való rendszabályozása mellett foglaltak állást s kívánták, hogy a feyházipart fokozatosan szüntessék be. E tárgyban kérvényt is nyújtottak be a keresk és iparkamarához. A feyházipar ügyével és a kisiparosok helyzetével fog foglalkozni a jövő hónap 19-én Kassán az iparkamarai titkárok országos értekezlete is.

— **Napraforgó mint tyukeledel.** Angliában azt tartják, hogy tyukok számára legjobb eledel a napraforgó magja, mert nemcsak szorgalmasan tojnak tőle a tyukok, hanem gyönyörű fényes tollazatot is kapnak, ami különösen kiállításokon nem megvetendő előny. A legelőnyösebb e tekintetben az óriás napraforgó magja, de a közönséges napraforgóval is el lehet érni ugyanazt; méheknek is hasznos a napraforgó, mert késő ősz felé, midőn a virágzó növények mind ritkábbá lesznek, bőséges méz- és viaszanyagot szolgáltat nekik.

— **Magyar lovak diadala Oroszországban.** Oroszországban egyszerre nagyon emelkedett a magyar ló árszája. A legnagyobb versenyeket

magyar lovak ivadéka nyeric, így a Gaga-tól származó Gridek nemrég az orosz Derbyt nyerte meg, azóta Primás II. Trick-Track és Kisbér öcsése arattak diadalokat ivadékaikkal csupa nagy versenyekben. Alig van futtatás Oroszországban, a melynek programján újban magyar lovak ne szerepelhének. Ennek a sikernek bizonyára jó kilátása lesz a kisbéri menésre, a melyt külföldben is szívesen keresnek fel az orosz tenyésztők.

Nyílttér*)

* Az e rovat alatt közöltétek nem vállal felelőseget a szerk.

Foulard-selyem 65 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japán, chinai stb. legújabb mintáza tok és színekben, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privat-fogyasztók-nak postabér és vámmentesen valamint hához szállítva — mintákat pedig postafordultával küldünk, Henneberg (f. selyem) rai (es. és k. utvari szállító) Zárleiben. — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.**

199. kih.
98.

Ítélet.

1. Dobrai János 35 éves ev. vallásu, tulajdon elleni kihágás miatt 2 forinttal büntetett, nős vendéglős, muraszombati lakos a mesterséges bor készítésének vádjá alól felmentetik, ellenben:

2. Mintsek Gáspár 53 éves, róm. kath. vallásu, nős, hatóság elleni erőszak miatt 8 napi fogsággal fenytett gyakorló orvos, föld- és házbirtokos, muraszombati lakos, mesterséges bor készítése és forgalomba hozatalával elkövetett s az 1893. évi XXIII. t. z. 2. §-ának b) pontjába ütköző kihágásban vétkesnek kimondatik, és ezért az 1879. XL. t. z. 21. §-ának mint enyhítő körülménynek alkalmazásával az 1893. évi XXIII. t. z. 6. §-a alapján Muraszombat község szegény-alapja javára 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizetendő 300 frt pénzbüjtetésre, ennek behajthatlansága esetén 30 napi elzárásra ítéltetik.

Ezen ítélet a hivatkozott törvény 8. §-a alapján marasztalt költségén a „Muraszombat és Vidéke” cz. lapban egyszer közzététetni rendeltetik. A Dobrai János pénzében feltalált 360 liter és hatósági zár alá vett 2868 „
Mintsek Gáspár pénzében zár alá vett 3228 „
Összesen 3228 liter

bor a törvény 12 §-a alapján 160 kilogrammnyi tört só belekeverésével denaturáltatni és félnek ipari czélokra visszaadni rendeltetik. Köteles marasztalt:

a) ezen denaturálással felmerült 24 frt só árát és alkalmazandó napszámok költségeit;
b) az ítélet hírlapi közzétételi költségeit;
c) a budapesti állandó borvizsgáló-bizottság vegyelemzési költségeit 48 frt 07 krt 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett megfizetni.

Amennyiben a zár alá vett mesterséges bor a denaturáláskor teljesen feltalálható nem volna, a hiányzó mennyiség után marasztalt fél literenként a községi szegény-alap javára 31 1/2 kr megfizetésére köteleztetik és a büntető eljárás a záralt megszégése miatt fenntartatik.

Az 1893. évi XXIII. t. cz. 6. §-a alapján hozott ezen ítélet ezen törvény 14. §-a alapján a szombathelyi tekintetes m. kir. Pénzügyigazgató-sággal közöltetni rendeltetik.

Indokok:

Dobrai János vendéglős a mesterséges bor forgalomba hozatalának vádjá és következményei alól felmentendő volt, mert a midőn a Mintsek Gáspár orvostól vásárolt bort gyanusnak felismerte, ő maga tett a borvizsgáló-bizottság elnöke és a hatóságnál jelentést.

Ellenben Mintsek Gáspár gyakorló orvos, szőlőtulajdonos beismerte azt, hogy a kérdéses 3228 liter bort édesítendő, abba saccharint kevert, mely eljárás a nagyméltóságú m. kir. kereske-

delmi miniszterium 53850/97. számú rendeletének 2. §. 10. pontjába ütközvén, ezzel ezen utasítás 2. §. b) pontja szerint mesterséges bor készítésének cselekményét követte el, mely ténye miatt őt a hivatkozott törvény 6. §-a alapján a kiszabott pénzbüntetéssel fenytíteni, az elemzési és egyéb költségek viselésére kötelezni kellett.

A budapesti állandó borvizsgáló szakértő bizottság 551. számú véleménye szerint is a kérdéses borok saccharinnal édesítve lévén, azoknak denaturálás a hivatkozott miniszteri utasítás 26. és 27. §-ai alapján marasztalt fél költségén elrendelendő volt.

Súlyosbító körülménynek vétetett, hogy az egészégre ártalmas mesterséges borokat magasabb eladási ár elnyerése czéljából marasztalt mint orvos készített és azért a kiszabott legmagasabb pénzbüntetés és az ítélet hírlapi közzététele mint szigorítás elrendelendő volt.

Ellenben enyhítő körülménynek tekintetett, hogy vádott ilyenmő kihágásért még büntetve nem volt és hogy a nagyobb mennyiségő bor denaturálásával ugysz jelentékeny veszteséget szenved, mely miatt a törvény által előirt elzárás mellőztetett és a denaturált bor visszaadása elrendeltetett.

Az ítélet a törvény 14. §-a alapján a pénzügyi hatósággal közlendő volt.

Ezen ítélet azon figyelmeztetéssel, hogy 3 nap alatt szóval vagy írásban felelbezhető az összes érdekeltel előtt nyomban szóval kihirdettetvén, abba marasztalt Mintsek Gáspár és dr. Czipott Zoltán járási és megyei tb. főorvos, mint a borvizsgáló-bizottság elnöke belenyugodván, az ítélet jogerőre emelkedettnek jelentetett ki.

Muraszombat, 1898. évi augusztus hó 6-án.

Pollák Pongrácz,
főszolgabíró.

ÉRTESÍTÉS.

Ezennel van szerencsém a nagyérdemű vevő-közönség becses tudomására hozni, hogy

— női- és férfi-divatáru üzletemet —

nagyrészt már berendeztem s azt a mai napon

Muraszombatban, a fő-utczá 65. sz. a., a Hunyadi-féle házban

megnyitottam.

Raktáromra érkeztek a legújabb női- és férfi-divatkelmék; egy női ruhára 6 méteres darabok, s hozzá disz-selymek; derékfűzők, csipkék, kész cretton-, lüster- és selyem női-kötények.

Különösen felhivom becses figyelmét a sávoly- és damaszt-asztalterítékekre, vászon és pamut-neműekre, valamint az összes rövid- és béléis-árukra.

Megérkeztek a kötött- és szövött-áruk ugymint: férfi-, női- és gyermek-harisnyák, téli normál-íngek, a legújabb nyakkendők, kalapok és eső-ernyők, legjobb gyártmányu férfi chifon-íngek, kszelők és gallérok.

Tü-áruk, horgoló-czérnák, kötő-pamutok, galandok, himző-selymek, végül cretton- és atlasz-cachemirpaplank és sirkoszoruk mindenkor nagy választékban.

Pontos kiszolgálás, szolid árak mellett czélom a nagyérdemű vevő-közönség igényeit kielégíteni, ez által becses pártfogásukat megnyerni, hogy szükségleteit ezentul nem a külföldön, hanem nálam a hazában is fedezhesse.

Becsés pártfogásait kérve vagyok kiváló tisztelettel

Czipott József.